

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ

СКАРБНИЦЯ ПАМ'ЯТОК УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА

ПЕРЕЛІК КНИГ-ПАМ'ЯТОК УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА

№ п/п	Книга-пам'ятка	Відмітка
I. ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОГО ЗВИЧАЄВОГО ПРАВА (IX–XX СТ.)		
1.	Матеріали Комісії для вивчення українського звичаєвого права та Комісії для вивчення західноруського та українського права ВУАН (1919–1934 рр.)	
2.	Рішення копних судів (XIV–XVIII ст.)	
3.	Рішення панських судів (XIV–XVIII ст.)	
4.	Рішення приятельських (полюбовних) судів (XIV–XVIII ст.)	
5.	Рішення волосних судів (др. пол. XIX – поч. XX ст.)	
6.	Пам'ятки козацького звичаєвого права (XIV–XVIII ст.)	
II. ПАМ'ЯТКИ ЦЕРКОВНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ (X – ПОЧ. XXI СТ.)		
7.	Устав князя Володимира	
8.	«Свиток Ярослава»	
9.	Канонічні відповіді Київського митрополита Георгія на «вопрошання» ігумена Германа 1061/1062–1075 рр.	
10.	«Правило» київського митрополита Іоанна II, 1076/1077–1089 рр.	
11.	«Вопрошання» Кирика, Сави та Ілли до новгородського єпископа Нифонта та інших, середина XII ст.	
12.	«Правила» Київського митрополичого собору, 1273 р.	
13.	Уставна грамота князя Лева Даниловича для Галицької Успенської катедри, 1301 р.	
14.	Уставна грамота луцького князя Любарта соборній церкві Іоанна Богослова у Луцьку, 1321 р.	
15.	Послання Київського митрополита Кипріяна «Молюся вам, да будете душею чисті», 1375–1406 рр.	
16.	Послання київського митрополита Фотія ченцям Києво-Печерського монастиря про дотримання іночих заповідей, з повчанням еромонахам та заборонаю залишати межі обителі без дозволу настоятелів та про пиятику в обителі, 1411 р.	
17.	Елекційна грамота собору в Новогрудку «Про обрання київським митрополитом Григорія Цамблака», 1415 р.	
18.	Послання учасників собору в Новогрудку до митрополита Фотія у Москві «Про невизнання його влади над єпископами у Великому князівстві Литовському», 1415 р.	

19.	Уставна грамота київського князя Олександра Володимировича катедрі Святої Софії Київської, 1441 р.	
20.	Привілей польського короля Владислава Варненського про зрівняння у правах руського духовенства Київської Митрополії з латинським, 1443 р.	
21.	Привілей Казимира IV для «людей грецької віри» з Кормчої книги, 1457 р.	
22.	Булла Папи Пія II про поділ Київської Митрополії на литовську й московську частини та номінацію Григорія Болгариновича Київським митрополитом, 1458 р.	
23.	Послання київського митрополита Мисаїла до Папи Римського Сикста IV, 1476 р.	
24.	Грамота константинопольського патріарха Максима про надання ставропігійних прав Києво-Печерському монастиреві, 1481 р.	
25.	«Правило і покарання про душегубство» київського митрополита Йоана Глезни, 1493 р.	
26.	Привілей великого князя литовського Олександра київському митрополиту Йосифові (Болгариновичу) та православним єпископам про непорушність духовного суду і недоторканність церковного майна, на основі так званого «Свитку Ярослава», 1499 р.	
27.	Діяння та правила Віленського Митрополічного Собору, 1509–1510 рр.	
28.	Привілей польського короля Сигізмунда I Київському митрополиту Йосифу II Солтану на підтвердження прав Православної Церкви, 2 липня 1511 р.	
29.	Цикли повчань київських митрополитів, уписані в Кормчу книгу, перша половина XVI ст.	
30.	Форма церковного відлучення, укладена православними ієрархами Київської Митрополії, 1544 р.	
31.	Повчання київського митрополита Сильвестра Бількевича священику, 1562 р.	
32.	«Артикули Берестейської унії» та папська булла про єдність Київської Митрополії з Римським Апостольським Престолом, 1596–1596 рр.	
33.	Постанови Берестейського православного собору, 1596 р.	
34.	Королівський диплом Сигізмунда III про права православних у Речі Посполитій, 1607 р.	
35.	Спільні правила Святого Отця нашого Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської	
36.	Грамота єрусалимського патріарха Феофана про висвячення Йова Борецького київським православним митрополитом, а ще шести осіб – православними єпископами Київської Митрополії, 1620 р.	
37.	«Діяння» та постанови Кобринського провінційного собору Унійної Церкви, 1626 р.	
38.	«Пункти заспокоєння православної руської релігії», 1632 р.	

39.	«Катехизис» та «Православне ісповідання віри» Петра Могили, 1645 р.	
40.	«Пункти прохання Богдана Хмельницького до польського короля від Війська Запорозького у релігійних питаннях», 1649 р.	
41.	Пункти Гадяцького договору Війська Запорозького з Річчю Посполитою про православну віру, ратифіковані Варшавським сеймом, 1658–1659 рр.	
42.	Інструкція гетьмана Івана Самойловича генеральному писареві Саві Прокоповичу для погодження умов, на яких Київська Митрополія має приєднатися до Московської Патріархії, 1685 р.	
43.	Соборне рішення архиєреїв Константинопольського Патріархату та патріарха Діонісія про переуступлення московському патріархові права хіротонії київського митрополита, адресоване царям Івану і Петру Олексійовичам та царівні Софії, 1686 р.	
44.	Грамота патріарха та синоду Константинопольського Патріархату Діонісія про порядок обрання та хіротонії київського митрополита, адресоване царям Івану і Петру Олексійовичам та царівні Софії, 1868 р.	
45.	Конституції руських монахів чину святого Василя Великого, 1617–1686 рр.	
46.	«Заповіді» собору духовенства Київської Православної Архиепархії, 1691 р.	
47.	Постанови Замоїського провінційного собору Унійної Церкви, 1720 р.	
48.	«Духовний регламент» Петра I, 1721 р.	
49.	Петиція київського духовенства до російської імператриці Єлизавети Петрівни з проханням відновити титул «Митрополит Київський, Галицький і всієї Русі», 1743 р.	
50.	Конституції Радомишльського собору духовенства Київської унійної архієпархії, 1758 р.	
51.	Пункти київського духовенства до «Коммисии для уложення нового сочинения», 1768 р.	
52.	Папська булла Климента XIV «Eximia Regalium Principum» про утвердження Мукачівської унійної єпархії, 1771 р.	
53.	Патент австрійського цесаря Йосифа II «Про свободу віросповідання (Toleranzpatent)», 3 жовтня 1781 р.	
54.	«Артикули» Пінської конгрегації Православної Церкви в Речі Посполитій, 1791 р.	
55.	Імператорський указ про реорганізацію Греко-Унійної Церкви в Росії, 1798 р.	
56.	Пастирське повчання православному духовенству та благочинницька інструкція київського митрополита Гавриїла Бенулеску-Бодоні, 1802 р.	
57.	Папська булла Пія VII «Inuniversals Ecclesiae geminae» про утвердження Галицької Митрополії, 1808 р.	
58.	«Акт воз'єднання» Греко-Унійної Церкви з Російською Православною на Полоцькому псевдособорі, 1839 р.	

59.	Пастирське послання галицького митрополита Михайла Левицького про насильницьку ліквідацію унії в Російській імперії, 1840–1841 рр.	
60.	Устав духовних консисторій Православної Церкви, 1841, 1883 рр.	
61.	«Concordia» між Греко- та Римо-Католицькою Церквою в Галичині, 1863 р.	
62.	Диплом заснування Греко-східної митрополії Буковини і Далмації, 1873 р.	
63.	Пастирське послання Греко-католицького митрополита Йосифа Сембратовича «Про високу гідність людини та про братства тверезості», 1874 р.	
64.	Устав і штат православного духовенства і духовних семінарій, 1884 р.	
65.	Постанови Львівського провінційного собору УГКЦ, 1891 р.	
66.	Пастирське послання «О kwestії соціальної» Андрея Шептицького, 1902 р.	
67.	Маніфест царя Миколи II про віротерпимість, 17 квітня 1905 р.	
68.	«Собрание определенных и постановлений Священного Собора Православной Российской Церкви», 1917– 1918 рр.	
69.	«Статут Всеукраїнського Православного Церковного Собору» та «Положення про Вище церковне управління в Україні», затверджені Всеукраїнським Церковним Собором у Києві, 1918 р.	
70.	Закон УНР «Про вищий уряд Української Автокефальної Православної Соборної Церкви», 1 січня 1919 р.	
71.	Послане пастирське Григорія Хомишина Єпископа Станиславівського до Духовенства і Вірних Епархії Станиславівської в переломову добу історії українського народу з нагоди торжества Йорданського, 19 січня 1919 р.	
72.	Декрет № 2 Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про відокремлення церкви від держави і школи від церкви», 19 січня 1919 р.	
73.	Канони Всеукраїнського Православного Собору в Києві про ієрархічне оформлення УАПЦ, 14–30 жовтня 1921 р.	
74.	Томос константинопольського патріарха про надання автокефалії Польській Православній Церкві, 1924 р.	
75.	Закон «Про організацію Румунської Православної Церкви» з визначенням канонічного статусу Чернівецької Митрополії, 6 травня 1925 р.	
76.	Статут Української (обновленської) Православної Церкви («Всеукраїнської спілки релігійних громад Православної Автокефальної Синодальної Церкви»), 1925 р.	
77.	Правові акти Української Соціалістичної Радянської Республіки за 1917–1926 роки про релігійні об'єднання та Руську Православну Церкву, 1926 р.	

78.	Звернення Другого Всеукраїнського Православного Церковного Собору УАПЦ до вірних УАПЦ. Промова митрополита Миколая Борецького при закритті собору та затверджений собором статут УАПЦ з 1926 р., 17–30 жовтня 1927 р.	
79.	Рішення Надзвичайного Церковного Собору УАПЦ про саморозпуск, січень 1930 р.	
80.	Відозва єпископату УГКЦ до вірних Галицької церковної провінції «Україна в передсмертних судорогах», 24 липня 1933 р.	
81.	Папська булла Пія XI «Ad Ecclesiastici Regiminis» про звільнення Мукачівської греко-католицької епархії з-під юрисдикції остригомського архієпископа та підпорядкування безпосередній юрисдикції Римського Апостольського престолу, 2 вересня 1937 р.	
82.	Пастирський лист єпископа Діонісія Нярадія із застереженням щодо антидержавної діяльності священників супроти Карпатської України, 1 січня 1939 р.	
83.	Як будувати рідну хату? Декрет Львівського архієпального собору 1942 року до духовенства під заголовком «Ідеалом нашого національного життя...», грудень 1941 р.	
84.	Діяння і постанови двох соборів УАПЦ про відновлення Київської Митрополії, 1942 р.	
85.	Пастирське послання греко-католицького митрополита Андрея Шептицького «Не убий!», 1942 р.	
86.	«Положение о Русской Православной Церкви» Помісного Собору Московської патріархії», 1945 р.	
87.	Постанова Львівського псевдособору 1946 року про ліквідацію УГКЦ, 8–10 березня 1946 р.	
88.	Постанова Ради Міністрів СРСР «Про православні монастирі», 29 травня 1946 р.	
89.	Офіційне рішення про ліквідацію Греко-Католицької Церкви на Закарпатті, 28 серпня 1949 р.	
90.	Пастирське послання митрополита Йосифа Сліпого «Наша Церква», 1953 р.	
91.	Пастирське послання глави УГКЦ Йосифа Сліпого про патріархат, 1977 р.	
92.	«Устав Русской Православной Церкви», затверджений Помісним Собором Московської Патріархії, 1988 р.	
93.	Постанови собору у Львові про відновлення УАПЦ, статут УАПЦ, 22 жовтня 1989 р.	
94.	Кодекс Канонів Східних Церков, проголошений Іваном Павлом II (Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium), 1990 р.	
95.	Статут УАПЦ, УПЦ КП, 1990 р.	
96.	Діяння і постанови Всеукраїнського Православного Помісного Собору в Києві про відновлення УАПЦ та обрання Патріархом Київським і всієї України митрополита Мстислава (Скрипника), 5–6 червня 1990 р.	
97.	Статут Української Православної Церкви Московського патріархату, 23 квітня 1991 р.	

98.	Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації», 23 квітня 1991 р.	
99.	Діяння Другого Помісного Собору УПЦ КП, 1993 р.	
100.	Діяння Третього Помісного Собору УАЦ КП, 1997 р.	
101.	Екуменічне послання глави УГКЦ Любомира Гузара «Один Божий народ на Київських горах», 2004 р.	
102.	«Київський Патріархат — Помісна Українська Православна Церква». Історико-канонічна декларація, 2007 р.	
103.	Канони партикулярного права Української Греко-Католицької Церкви, 2014 р.	
104.	Статут Православної Церкви України, 15 грудня 2018 р.	
105.	Патріарший і синодальний Томос про надання автокефального церковного устрою Православній Церкві в Україні, 5 січня 2019 р.	

**III.
ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА ДОБИ
КИЇВСЬКОЇ РУСІ (IX–XIII СТ.)**

106.	Договір Київської Русі з Візантією, 911 р.	
107.	Договір Київської Русі з Візантією, 944 р.	
108.	Договір Київської Русі з Візантією, 971 р.	
109.	«Руська правда» (коротка редакція за Академічним списком)	
110.	«Руська правда» (широка редакція за Троїцьким списком)	

**IV.
ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА
ДОБИ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ
(XII–XIV СТ.)**

111.	Лист володимирського князя Романа Мстиславовича київському князю Рюрику Ростиславовичу (про згоду передати подаровані йому раніше володіння суздальському князю Всеволодові Юрійовичу) (за Іпатіївським літописом), 1195 р.	
112.	Лист сіверського князя Володимира Ігоровича мешканцям міста Володимира (видати княгиню Анну та її малолітніх синів Данила і Василька Романовичів, прийняти на володимирський престол його брата Святослава) (за Іпатіївським літописом), 1207–1209 рр.	
113.	Лист галицького князя Мстислава Мстиславовича князю Данилу Романовичу з запрошенням приїхати з військом у Галичину і підтримати його (за Іпатіївським літописом), 1227 р.	
114.	Лист галицького князя Мстислава Мстиславовича князю Данилу Романовичу з запрошенням зайняти престіл у Галичі (за Іпатіївським літописом), 1228 р. та запрошення галицької громади князю Данилу Романовичу вступити в місто, 1230 р.	
115.	Рукописання князя Володимира Васильковича та присяга луцького і дубенського князя Мстислава Даниловича володимирсько-брестейському князю Володимирі Васильковичу про дотримання умов заповіту (за Іпатіївським літописом), 1288 р.	

116.	Грамота князя Юрія-Болеслава Тройденевича, 1324 р.	
117.	Папа Інокентій IV «Про охорону та заступництво усіх володінь галицько-волинських князів», 1247 р.	
118.	Фальсифікат папської грамоти Інокентія IV «Про підтвердження привілею монастирю у Клостернойбурзі, виданого Гертрудою Бабенберг та її чоловіком Данилом Руським», 1253 р.	
119.	Договір віцемагістра Тевтонського ордену Бурхарда фон Хорнхаузена з Данилом Галицьким та Земовитом Мазовецьким, 1254 р.	
120.	Грамота галицького князя Лева про продаж вйтівства на магдебурзькому праві у місті Перемишлі та кам'яної Миколаївської церкви, 1301–1323 рр.	
121.	Лист князя Русі Юрія Тройденевича великому магістру Тевтонського ордену Веренгерів про прихильність та захист від татар, 1327 р.	
122.	Дарчий акт «Князя і володаря Королівства Русі» Юрія Тройденевича на вйтівство у м. Сяноці на магдебурзькому праві, 20 січня 1339 р.	
123.	Витяг із переліку митних зборів на торговому шляху між Торунем та Володимиром, 1349 (1386) р.	

**V.
ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА
УКРАЇНСЬКОЇ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ ВІЙСЬКО ЗАПОРОЗЬКЕ
(XVII–XVIII СТ.)**

124.	Грамота короля Яна Казимира гетьману Богдану Хмельницькому та Війську Запорозькому з обіцянкою надіслати булаву і хоругву, з вимогою припинити воєнні дії і готовність задовільнити прохання козаків, 1 грудня 1648 р.	
125.	Універсал польського короля Яна Казимира про зняття з гетьманства Богдана Хмельницького, 1649 р.	
126.	Лист Богдана Хмельницького до короля Речі Посполитої Яна Казимира, 1649 р.	
127.	Інструкція козацьким послам, відправленим на Варшавський сейм, із зазначенням причини козацького повстання; проханням королю про захист та опіку; проханням підтвердити Зборівський договір, 1649 р.	
128.	Привілей, даний королем Яном Казимиром Війську Запорозькому під Зборовом, Зборівський договір, 12 січня 1650 р. (1649 р.).	
129.	Королівський привілей про пожалування міста Чигирина на гетьманську булаву, 1650 р.	
130.	Грамота короля Яна Казимира з повідомленням про підтвердження сеймом укладеного під Зборовом договору з козаками і з пропозицією жителям повертатися до своїх попередніх місць проживання, 1650 р.	
131.	Універсал гетьмана Богдана Хмельницького з наказом запорозьким козакам, 1650 р.	

132.	Лист Богдана Хмельницького до великого візира Османської імперії, 1650 р.	
133.	Білоцерківський договір, 1651 р.	
134.	Рішення Земського собору щодо оголошення війни польському королю Яну Казимиру і про прийняття царем Олексієм Михайловичем гетьмана Богдана Хмельницького і всього Війська Запорозького з містами і землями в підданство, 1653 р.	
135.	Оголошення гетьману Богдану Хмельницькому боярином В. Бутурліним про прийняття його гетьмана і Війська Запорозького в російське підданство; виписка з Переяславської ради, 1654 р.	
136.	Грамота гетьмана Богдана Хмельницького царю про утвердження прав малоросійського народу, 1654 р.	
137.	Грамота гетьмана Богдана Хмельницького до посланців Самійлу Богданову і Павлу Тетері, 1654 р.	
138.	Прохальні статті про права всього малоросійського народу, 1654 р.	
139.	Жалувані государеві грамоти в Малоросію, 1654 р.	
140.	Статті, надані боярам посланцями від міста Києва, з зазначенням прав їх міста, заснованих на королівських привілеях. Боярські резолюції, довідки по привілеям та остаточні рішення на прохання киян, 1654 р.	
141.	Статті з викладом прав малоросійського духовенства, підтвердження яких просив Київський митрополит Сільвестр Косів, 1654 р.	
142.	Угода про військовий союз між гетьманом Іваном Виговським і шведським королем Карлом Густавом, 1657 р.	
143.	Гадяцький трактат, 1658 р.	
144.	Акт обрання в запорозькі гетьмани Юрія Хмельницького з новими договірними статтями та присягою гетьмана і старшини на вірність царю, 1659 р.	
145.	Акт обрання у Глухові Дем'яна Многогрішного в запорозькі гетьмани; глухівські статті 1669 року із прохальними статтями від Ніжинських і київських міщан; та присягою гетьмана, старшини і міщан на вірність царю, 1669 р.	
146.	Акт обрання, між Путивлем і Конотопом у козацькій Дубраві, в запорозькі гетьмани Івана Самойловича; Конотопські статті і жалувані грамоти, 1672 р.	
147.	Акт приведення тієї сторони Дніпра десяти козацьких полків, полковників, старшин і всіх жителів – у вічне Росії підданство; обрання в Переяславі Івана Самойловича гетьманом обох сторін Дніпра; постановлені з ним 20 статей і присяжний запис у вірності російському престолу, 1674 р.	
148.	Трактат про вічний мир, відступлення російській стороні міст Смоленська, Ярославля, Малої Росії, Києва та ін., 1686 р.	
149.	Коломацькі статті, 1687 р.	
150.	Договір між шведським королем Карлом XII та українським гетьманом Іваном Мазепою, 1708 р.	

151.	Грамота Запорозькому Війську на обрання нового малоросійського гетьмана, замість зрадника Мазепи, 1708 р.	
152.	Грамота гетьману Івану Скоропадському про біглих зі зрадником Мазепою малоросійських старшин і всякого звання людей, 1708 р.	
153.	Царський указ про накладання за зраду на малоросійського гетьмана Мазепу прокляття і про обрання на його місце Івана Скоропадського, 1708 р.	
154.	Грамота малоросійському народу і маніфест про діяння Мазепи на шкоду Росії, 1709 р.	
155.	Грамота гетьману Скоропадському на уряд гетьманський, на користування маєтностями і на використання гетьманських клейнод із підтвердженням попередніх прав козакам за пунктами гетьмана Богдана Хмельницького, 1710 р.	
156.	Пакти й Конституції законів та вольностей Війська Запорозького, 5 квітня 1710 р.	
157.	«Вивід прав України» Пилипа Орлика, 1712 р.	
158.	Трактат між Росією і Туреччиною про перемир'я між імперіями; затвердження за Росією правої сторони Дніпра з Києвом і містечками, залишення лівої сторони ріки з Запорізькою Січчю в турецькому володінні та ін., 1713 р.	
159.	Правила для управління Малоросією, 1722 р.	
160.	Указ про заснування в Глухові Малоросійської колегії з Інструкцією бригадиру Вельямінову, 1722 р.	
161.	Грамота Чернігівському полковнику Полуботку про доручення йому управління Малоросією до обрання гетьмана, 1722 р.	
162.	Універсал генеральної військової канцелярії з заборонаю примушувати козаків до загальних робіт та одбувати суди не в судових приміщеннях і без відповідних судових формальностей, 1722 р.	
163.	Прохання полковника Полуботка від малоросійського війська та старшини про обрання гетьмана з відповіддю царя, 1723 р.	
164.	Указ царя про те, що бути в Малоросії гетьману і генеральній старшині в управлінні Малоросії, 1727 р.	
165.	Рішення Верховної таємної Ради за імператорським указом, на подане прохання Війська Запорозького обох сторін Дніпра, гетьмана Апостола про правила обрання гетьмана і затвердження його, приведення до присяги гетьмана Апостола, 1728 р.	
166.	Інструкція гетьмана Данила Апостола малоросійським судам, 1730 р.	
167.	Грамота малоросійському народу про заснування в Малоросії до обрання гетьмана, для управління всіх справ, тимчасового правління з шести осіб і збереження Військового Генерального Суду і підскарбіїв, 1734 р.	
168.	Указ про буття в Малоросії гетьману за попередніми правами і «звичаями», 1747 р.	
169.	Указ про призначення графа Розумовського в Малоросії гетьманом, 1750 р.	

170.	Указ про підпорядкування Запорозької Січі під відомство малоросійського гетьмана, 1750 р.	
171.	Указ про заснування в Малоросії замість гетьманського правління Малоросійської колегії, 1764 р.	
172.	Збірник гетьманських універсалів (др. пол. XVII– XVIII ст.)	
VI. ПАМ'ЯТКИ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА XVIII СТ.		
173.	Процес короткий наказний, виданий при резиденції гетьманській, 1734 р.	
174.	Права, за якими судиться малоросійський народ, 1743 р.	
175.	Федір Чуйкевич «Суд і розправа в правах малоросійських...», 1750 р.	
176.	Книга Статут і інші права малоросійські, 1764 р.	
177.	Екстракт з книги Статуту прав малоросійських	
VII. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ПЕРІОДУ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ (БЕРЕЗЕНЬ 1917 Р. – КВІТЕНЬ 1918 Р.)		
178.	Звернення Української Центральної Ради до українського народу, 19 березня 1917 р.	
179.	Перший універсал Української Центральної Ради, 10 червня 1917 р.	
180.	Декларація Генерального секретаріату, 29 червня 1917 р.	
181.	Другий універсал Української Центральної Ради, 3 липня 1917 р.	
182.	Звернення Генерального секретаріату до революційної демократії Росії, 4 серпня 1917 р.	
183.	Меморандум Генерального секретаріату України Тимчасовому урядові Російської Республіки, 13 жовтня 1917 р.	
184.	Третій універсал Української Центральної Ради, 7 листопада 1917 р.	
185.	Закон Української Центральної Ради «Про вибори до Установчих Зборів Української Народної Республіки», 11, 16 листопада 1917 р.	
186.	Статут «Вільного козацтва» України, 13 листопада 1917 р.	
187.	Роз'яснення Генерального секретаріату з земельного питання, викладеного у Третьому універсалі, 16 листопада 1917 р.	
188.	Закон Української Центральної Ради про амністію, 19 листопада 1917 р.	
189.	Закон Української Центральної Ради «Про виключне право Центральної Ради видавати законодавчі акти УНР», 25 листопада 1917 р.	

190.	Закон Української Центральної Ради «Про утримання Української Центральної Ради за державний рахунок», 25 листопада 1917 р.	
191.	Закон Української Центральної Ради «Про утворення Генерального Суду», 2 грудня 1917 р.	
192.	Відповідь Генерального секретаріату на маніфест Раднаркому, 5 грудня 1917 р.	
193.	Нота Генерального секретаріату урядам республік, утворених на території Росії, 5 грудня 1917 р.	
194.	Закон Української Центральної Ради «Про Головну скарбницю і Державний банк УНР», 9 грудня 1917 р.	
195.	Закон Української Центральної Ради про зміну назв земських інституцій, 19 грудня 1917 р.	
196.	Постанова Генерального секретаріату Української Народної Республіки про податкову політику, 20 грудня 1917 р.	
197.	Закон Української Центральної Ради «Про умови обсаджування і порядок обрання суддів Генерального та апеляційного судів», 23 грудня 1917 р.	
198.	Закон Української Центральної Ради про прокурорський догляд на Україні, 23 грудня 1917 р.	
199.	Інформація делегації Української Центральної Ради про визнання УНР на мирних переговорах у Бресті, 30 грудня 1917 р.	
200.	Відозва Генерального секретаріату до громадян України, 2 січня 1918 р.	
201.	Закон Малої Ради «Про створення народного війська, ухвалений Малою Радою», 3 січня 1918 р.	
202.	Закон Української Центральної Ради «Про національно-персональну автономію», 9 січня 1918 р.	
203.	Четвертий універсал Української Центральної Ради, 9 (22) січня 1918 р.	
204.	Тимчасовий земельний закон, затверджений Українською Центральною Радою, 18 січня 1918 р.	
205.	Закон Української Центральної Ради «Про восьмигодинний робочий день», 25 січня 1918 р.	
206.	Мирна угода між Німеччиною, Туреччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією, з однієї, та Українською Народною Республікою, з іншої сторони, 9 лютого 1918 р.	
207.	Текст Додаткового договору між УНР і країнами Четвертного Союзу, 27 січня 1918 р.	
208.	Тайний договір між Австро-Угорщиною й Українською Народною Республікою в справі Східної Галичини та Буковини	
209.	Відозва Ради народних міністрів до громадян УНР, 10 лютого 1918 р.	
210.	Інструкція Головному комісару уряду УНР при Головнокомандуючому німецькими військовими силами в Україні, 15 лютого 1918 р.	
211.	Закон Української Центральної Ради «Про громадянство УНР», 2 березня 1918 р.	

212.	Закон Української Центральної Ради «Про реєстрацію громадянства в УНР», 4 березня 1918 р.	
213.	Закон Української Центральної Ради «Про адміністративно-територіальний поділ України, прийнятий Малою Радою», 6 березня 1918 р.	
214.	Циркуляр Ради народних міністрів губернським і повітовим комісарам про застосування української мови, 7 березня 1918 р.	
215.	Розпорядження міністерства внутрішніх справ губернським і повітовим комісарам про заходи щодо виконання законів УНР, 9 березня 1918 р.	
216.	Закон Української Центральної Ради «Про державну символіку УНР», 12 березня 1918 р.	
217.	Відозва Української Центральної Ради, 13 березня 1917 р.	
218.	Промова голови Української Центральної Ради М. Грушевського на засіданні Малої Ради, 15 березня 1918 р.	
219.	Закон Української Центральної Ради «Про державну мову», 24 березня 1918 р.	
220.	Відповідь Ради народних міністрів УНР на ноту Раднаркому РСФРР, 21 квітня 1918 р.	
221.	Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вольності УНР), 29 квітня 1918 р.	
VIII. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ГЕТЬМАНА ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО (29 КВІТНЯ – 14 ЛИСТОПАДА 1918 Р.)		
222.	«Закони про тимчасовий державний устрій України» Української Держави за П. Скоропадського, 29 квітня 1918 р.	
223.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про організацію судово-військових установ та їх компетенції», 21 травня 1918 р.	
224.	Закон Української Держави за П. Скоропадського про урочисту обітницю урядовців і суддів та присягу військових на вірність Українській державі, 30 травня 1918 р.	
225.	Закон Української Держави за П. Скоропадського про нормальний розпис утримання службовців у центральних урядових установах цивільних відомств, 26 червня 1918 р.	
226.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про громадянство Української Держави гетьмана П. Скоропадського», 2 липня 1918 р.	
227.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про Державний Сенат», 8 липня 1918 р.	
228.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про судові палати і апеляційні суди Української Держави гетьмана П. Скоропадського», 8 липня 1918 р.	
229.	Тимчасовий закон Української Держави за П. Скоропадського «Про заходи боротьби з розладнанням сільського господарства», 8 липня 1918 р.	

230.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про порядок призначення на урядову службу», 24 липня 1918 р.	
231.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про загальний військовий обов'язок», 24 липня 1918 р.	
232.	Тимчасовий закон про верховне управління Державою на випадок смерті, тяжкої хвороби і перебування поза межами Держави ясновельможного пана Гетьмана всієї України, 1 серпня 1918 р.	
233.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про вибори до земства. Куріальна система», 5 вересня 1918 р.	
234.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про обов'язкове навчання української мови і літератури, а також історії та географії України в середніх школах», 1918 р.	
235.	Закон Української Держави за П. Скоропадського «Про заснування Української Академії наук», листопад 1918 р.	
IX. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА ЗА ДОБИ ДИРЕКТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ (14 ЛИСТОПАДА 1918 Р. – 10 ЛИСТОПАДА 1920 Р.)		
236.	Передвступний договір, заключений 1 грудня 1918 р. в м. Фастові між УНР і ЗУНР про маючу наступити злуку обох українських держав в одну державну одиницю, 1 грудня 1918 р.	
237.	Декларація Української Директорії, що зробила Директорія, 26 грудня 1918 р.	
238.	Закон УНР за Директорії «Про державну мову», 1 січня 1919 р.	
239.	Інструкція для виборів до Конгресу трудового народу України, 5 січня 1919 р.	
240.	Закон УНР за Директорії «Про вищий уряд Автокефальної Православної Соборної Церкви», 1 січня 1919 р.	
241.	Закон УНР за Директорії «Про поновлення роботи Генерального суду», 2 січня 1919 р.	
242.	Закон УНР за Директорії «Про землю в УНР», 8 січня 1919 р.	
243.	Універсал Директорії Української Народної Республіки про злуку ЗУНР і УНР, 22 січня 1919 р.	
244.	Закон УНР за Директорії «Про карну відповідальність за образу національної честі та достоїнства», 24 січня 1919 р.	
245.	Універсал Трудового Конгресу України, 28 січня 1919 р.	
246.	Закон УНР за Директорії «Про спекуляцію», 26 січня 1919 р.	
247.	Закон УНР за Директорії «Про форму влади», 28 січня 1919 р.	
248.	Закон УНР за Директорії «Про відновлення гарантій недоторканності особи на території УНР», 28 січня 1919 р.	
249.	Закон УНР за Директорії «Про порядок внесення і затвердження законів в Українській Народній Республіці», 14 лютого 1919 р.	

250.	Постанова Директорії Української Народної Республіки «Про тимчасове правління щодо засобів боротьби з діяльністю окремих осіб, яка загрожує республіканському ладу, спокою і внутрішньому розпорядку УНР», 15 березня 1919 р.	
251.	Закон УНР за Директорії «Про створення особливої слідчої комісії для розслідування проти єврейських погромних подій», 27 травня 1919 р.	
252.	Закон УНР за Директорії «Про шахрайство», 18 липня 1919 р.	
253.	Закон УНР за Директорії «Про карну відповідальність за продаж або відпуск спиртних напоїв військовим», 31 липня 1919 р.	
254.	Закон УНР за Директорії «Про тимчасове верховне управління та порядок законодавства в УНР», 12 листопада 1920 р.	
Х. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ (1918–1922 РР.)		
255.	Тимчасовий Основний закон про державну самостійність українських земель бувшої австро-угорської монархії, ухвалений Українською Національною Радою на засіданню 13 листопада 1918 р., 13 листопада 1918 р.	
256.	Закон Української Національної Ради «Про тимчасову адміністрацію», 16 листопада 1918 р.	
257.	Статут повітових органів Української Національної Ради, 16 листопада 1918 р.	
258.	Наказ команди української державної жандармерії «Про поділ території ЗУНР на області та організаційну структуру жандармерії», 19 листопада 1918 р.	
259.	Закон Української Національної Ради «Про тимчасову організацію судів і судочинства», 21 листопада 1918 р.	
260.	Циркуляр Державного секретаріату внутрішніх справ повітовим комісаріатам «Про організацію влади на місцях», листопад 1918 р.	
261.	Обіжник Ради Державних Секретарів державним повітовим комісарам щодо їх обов'язків, 1 грудня 1918 р.	
262.	Розпорядок Державного секретаріату судівництва «Про державну прокуратуру», 18 грудня 1918 р.	
263.	Ухвала Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 р. «Про злуку Західноукраїнської Народної Республіки з Українською Народною Республікою», 3 січня 1919 р.	
264.	Програмова заява Державного секретаріату до громадян держави, 3 січня 1919 р.	
265.	Закон Української Національної Ради «Про доповнення Статуту Української Національної Ради: утворення Президії», 4 січня 1919 р.	
266.	Закон Української Національної Ради «Про Виділ Української Національної Ради», 4 січня 1919 р.	
267.	Закон Української Національної Ради «Про незайманість членів Української Національної Ради», 4 січня 1919 р.	

268.	Закон Української Національної Ради «Про спосіб оповіщення законів і розпорядків», 4 січня 1919 р.	
269.	Звернення Президії Української Національної Ради і Ради Державних Секретарів до Директорії Української Народної Республіки з приводу злуки ЗУНР і УНР, 16 січня 1919 р.	
270.	Розпорядок Державного секретаріату військових справ та Державного секретаріату внутрішніх справ «Про військову службу невійськовозобов'язаних», 26 січня 1919 р.	
271.	Декларація Трудового Конгресу України до народів усього світу, 9 лютого 1919 р.	
272.	Закон Української Національної Ради «Про основи шкільництва», 13 лютого 1919 р.	
273.	Закон Української Національної Ради про уповноваження Державного секретаріату просвіти і віроісповідань одержавити українські приватні гімназії та учительські жіночі семінарії, 14 лютого 1919 р.	
274.	Закон Української Національної Ради «Про мови», 15 лютого 1919 р.	
275.	Закон Української Національної Ради «Про тимчасове судочинство в цивільних і карних справах у другій і третій інстанціях в час надзвичайних відносин, викликаних війною», 15 лютого 1919 р.	
276.	Закон Української Національної Ради «Про військові податки», 15 лютого 1919 р.	
277.	Розпорядок Державного секретаріату освіти і віроісповідань «Про запровадження викладання українською мовою у всіх державних школах», 24 лютого 1919 р.	
278.	Розпорядок Державного секретаріату судівництва «Про тимчасову організацію нотарів», 1 березня 1919 р.	
279.	Звернення Української Національної Ради і Державного Секретаріату «Український народ», 4 березня 1919 р.	
280.	Ухвала земельної комісії Української Національної Ради «Основи земельної реформи», 7 березня 1919 р.	
281.	Розпорядок Державного секретаріату внутрішніх справ «Про спеціальні вимоги до урядників державної адміністративної служби», 18 березня 1919 р.	
282.	Розпорядок Державного секретаріату судівництва «Про окремих судовий сенат II інстанції», 22 березня 1919 р.	
283.	Закон Української Національної Ради «Про запровадження в обіг гривень та карбованців», 4 квітня 1919 р.	
284.	Закон Української Національної Ради «Про право громадянства (горожанства)», 8 квітня 1919 р.	
285.	Закон Української Національної Ради «Про запровадження 8-годинного робочого дня», 12 квітня 1919 р.	
286.	Земельний закон Української Національної Ради, 14 квітня 1919 р.	
287.	Закон Української Національної Ради «Про сойм», 15 квітня 1919 р.	

288.	Звернення Української Національної Ради до українського народу, 18 квітня 1919 р.	
289.	Розпорядок Державного Секретаріату «Про обов'язкове святкування кожного року 1 травня, свята трудового люду», 25 квітня 1919 р.	
290.	Лист політичних діячів Української Народної Республіки Раді Державних Секретарів ЗУНР і Президії Української Національної Ради про скликання державної наради і створення вищих органів державної влади, 20 травня 1919 р.	
291.	Розпорядок Державного Секретаріату «Про введення Диктатури в Західній Області УНР: Акт Української Національної Ради і Державного Секретаріату», 9 червня 1919 р.	
292.	Розпорядження диктатора Євгена Петрушевича «Про реорганізацію військового судочинства», 23 червня 1919 р.	
293.	Стаття д-ра К. Левицького «Два закони про вибори до сойму Західної Области Української Народної Республіки», 20 серпня 1919 р.	
294.	Заява львівської делегації Української Національної Ради «Про неправомірні дії щодо Східної Галичини», 28 березня 1920 р.	
295.	Розпорядок диктатора Євгена Петрушевича «Про організацію державної влади у період повновладдя диктатора, встановленого 8 червня 1919 р.», 25 липня 1920 р.	
296.	Розпорядок диктатора Євгена Петрушевича «Про призначення уповноважених уряду», 1 серпня 1920 р.	
297.	Розпорядок диктатора Євгена Петрушевича «Про виконання уповноваженими уряду своїх обов'язків у часі неприсутності диктатора в осідку уряду», 30 серпня 1920 р.	
298.	Положення про уряд диктатора для фінансів, промислу і торгівлі, утворений розпорядком диктатора Західноукраїнської Народної Республіки з дня 25.VII. 1920 р. ч. 1 Пр./Д, 16 листопада 1920 р.	
299.	Закон польського сейму «Про тимчасову організацію адміністративного управління II інстанції (воєводств) на території колишнього Королівства Галичини і Володимирії з В. Князівством Краківським, а також на території Спіша й Орави», 3 грудня 1920 р.	
300.	Устрій державний Західно-Української Народної Республіки (Галицької Республіки), 12 квітня 1921 р.	
301.	Основи державного устрою Галицької Республіки (Конституція), 29 квітня 1921 р.	
302.	Кость Левицький «Державно-правні основи існування Східної Галичини як незалежної Галицької Республіки», 10 липня 1922 р.	
303.	Урядовий реферат «Основи самостійної галицької державности», липень 1922 р.	
304.	Закон польського сейму «Про основні засади воєводського самоврядування, зокрема у Львівському, Тернопільському і Станіславівському воєводствах», 26 вересня 1922 р.	

XI. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ (ЖОВТЕНЬ 1938 Р. – БЕРЕЗЕНЬ 1939 Р.)		
305.	Мюнхенська угода, 30 вересня 1938 р.	
306.	Рішення Першого Віденського арбітражу, 2 листопада 1938 р.	
307.	Конституційний Закон Чехословаччини «Про автономію Підкарпатської Русі», 22 листопада 1938 р.	
308.	Розпорядження уряду Карпатської України «Про вживання офіційної назви «Карпатська Україна», 30 грудня 1938 р.	
309.	Оголошення Міністерства внутрішніх справ Карпатської України в Хусті «Про вибор до Першого Сойму Карпатської України», 18 січня 1939 р.	
310.	Декрет уряду Карпатської України «Про затвердження провідника та членів проводу Українського національного об'єднання», 23 січня 1939 р.	
311.	Оголошення краєвої виборчої комісії про результати виборів до Першого Сойму Карпатської України, 12 лютого 1939 р.	
312.	Конституційний Закон «Про незалежність Карпатської України, прийнятий Соймом Карпатської України в Хусті», 15 березня 1939 р.	
XII. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СРР/РСР (1917–1991 РР.)		
313.	Резолюція першого з'їзду Рад України, 12 грудня 1917 р.	
314.	Маніфест Тимчасового робітничо-селянського уряду України, 15 січня 1919 р.	
315.	Декрет і положення Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про організацію влади на місцях», 15 січня 1919 р.	
316.	Декларація Тимчасового робітничо-селянського уряду України, 26 січня 1919 р.	
317.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління», 5 лютого 1919 р.	
318.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про знищення станів і цивільних чинів», 5 лютого 1919 р.	
319.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про вибори на 3 з'їзд Рад Робітничих, Селянських і Червоноармійських депутатів», 13 лютого 1919 р.	
320.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про суд», 20 лютого 1919 р.	
321.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про цивільний шлюб і ведення книг актів цивільного стану», 20 лютого 1919 р.	
322.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про розлучення», 20 лютого 1919 р.	

323.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про утворення Народних нотаріальних камер», 25 лютого 1919 р.	
324.	Тимчасове положення про восьмигодинний робочий день, 28 лютого 1919 р.	
325.	Положення Ради Народних Комісарів «Про Народний Комісаріат Юстиції», 1 березня 1919 р.	
326.	Конституція УСРР, 10 березня 1919 р.	
327.	Постанови Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету рад «Про конструювання Ради Народних Комісарів» та «Про тимчасове надання Раді Народних Комісарів прав у галузі законодавства і загального управління», 14 березня 1919 р.	
328.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про створення Робітничо-Селянської Червоної армії», 2 березня 1919 р.	
329.	Постанова Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету «Про вшанування пам'яті Тараса Шевченка», 22 березня 1919 р.	
330.	Постанова Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про обов'язкове вивчення в школах місцевої мови, також історії та географії України», 24 березня 1919 р.	
331.	Інструкція про розподіл земель в тимчасове зрівняльне користування, 1–30 червня 1919 р.	
332.	Постанова Верховної ради народного господарства і Ради народного господарства України «Про здійснення єдиної економічної політики», 12 квітня 1919 р.	
333.	Декрет Ради Народних Комісарів України «Про розверстку надлишків урожаю 1918 і попередніх років», 12 квітня 1919 р.	
334.	Декрет Тимчасового робітничо-селянського уряду України «Про заснування Верховного революційного трибуналу», 15 квітня 1919 р.	
335.	Декрет Ради Народних Комісарів України «Положення про пенсії», 24 квітня 1919 р.	
336.	Про утворення Всеукраїнського революційного комітету, 11 грудня 1919 р.	
337.	Положення про організацію земельної справи на Україні, 22 січня 1920 р.	
338.	Декларація Всеукраїнського революційного комітету «Про військову політику на Україні», 24 січня 1920 р.	
339.	Рішення Всеукраїнського революційного комітету «Про об'єднання діяльності УСРР та РСФРР», 1920 р.	
340.	Постанова Всеукраїнського революційного комітету «Про вживання найвищої кари на Україні», 5 лютого 1920 р.	
341.	Декрет Всеукраїнського революційного комітету «Про землю», лютий 1920 р.	
342.	Розпорядження Всеукраїнського революційного комітету «Про норму заробітної платні для робітників і службовців УСРР», 18 лютого 1920 р.	

343.	Декрет Ради Народних Комісарів «Про націоналізацію всіх бувших, скарбових, удільних, монастирських, міських і поміщицьких земель», 3 квітня 1920 р.	
344.	Постанови Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про Всеукраїнський з'їзд рад Робітничих, Селянських і Червоноармійських депутатів», «Про Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет», «Про Президію Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету», «Про з'їзд Рад», «Про Ради», «Про Виконавчі Комітети», 26 травня 1920 р.	
345.	Статути Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про Сільські Ради», 3 червня 1920 р.	
346.	Статути Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про Волосні Виконавчі Комітети», 3 червня 1920 р.	
347.	Маніфест 4-го Всеукраїнського З'їзду Рад Робітничих, Селянських та Червоноармійських депутатів, 22 травня 1920 р.	
348.	Постанова та Резолюції 4-го Всеукраїнського З'їзду Рад Робітничих, Селянських і Червоноармійських депутатів, 25 травня 1920 р.	
349.	Декрет Ради Народних Комісарів «Про відповідальність неповнолітніх», 12 червня 1920 р.	
350.	Декрет Ради Народних Комісарів «Про порядок розгляду і оголошення законодавчих і урядових актів», 25 січня 1921 р.	
351.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про Українську Академію наук», 25 січня 1921 р.	
352.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про науку і вищі школи», 15 лютого 1921 р.	
353.	Постанова 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про радянське будівництво», 15 лютого – 3 березня 1921 р.	
354.	Резолюція 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про союзний договір між УСРР і РСФРР», 28 грудня 1920 р.	
355.	Постанови 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про закріплення користування землею» та «Про устрій землі», 15 лютого – 3 березня 1921 р.	
356.	Постанова 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про відбудову сільського господарства», 3 березня 1921 р.	
357.	Постанова 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про колективізацію сільського господарчого виробництва», 3 березня 1921 р.	
358.	Постанова 5-го Всеукраїнського З'їзду Рад «Про господарське будівництво», 16 березня 1921 р.	
359.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про ліквідацію підприємництва», 7 березня 1921 р.	
360.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про об'єднання всього будівництва Республіки», 19 березня 1921 р.	
361.	Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про заміну продрозкладки податком», 27 березня 1921 р.	
362.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про користування своїми лишками», 2 квітня 1921 р.	

363.	Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про регулювання скликування з'їздів, конференцій і нарад», 6 квітня 1921 р.	
364.	Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про споживчу кооперацію», 13 квітня 1921 р.	
365.	Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про комітети незаможних селян», 13 квітня 1921 р.	
366.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про нотаріальні функції», 16 квітня 1921 р.	
367.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про відпустки робітникам і службовцям», 19 квітня 1921 р.	
368.	Постанова Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про організацію міських рад Робітничих і Червоноармійських депутатів», 20 квітня 1921 р.	
369.	Мирний договір між Україною і Росією, з однієї сторони, та Польщею – з іншої (з додатками), підписаний в Ризі 18 березня 1921 р., ратифікований в Харкові 17 квітня 1921 р.	
370.	Постанова Ради Народних Комісарів «Про широкі повноваження надзвичайних трійок», 19 квітня 1921 р.	
371.	Угода про репатріацію, укладена між Росією та Україною, з однієї сторони, і Польщею – з іншої, 24 лютого 1921 р.	
372.	Положення Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про Верховний судовий контроль», 11 травня 1921 р.	
373.	Інструкція щодо повноважень надзвичайних трійок при загонах по боротьбі з бандитизмом, 27 травня 1921 р.	
374.	Положення Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету «Про Верховний Касаційний Трибунал при ВЦВК», 27 квітня 1921 р.	
375.	Договір між Українською Соціалістичною Радянською Республікою і Латвійською Демократичною Республікою, 3 серпня 1921, ратифіковано 14 вересня 1921 р.	
376.	Положення Ради Народних Комісарів «Про Всеукраїнську Академію наук», 14 червня 1921 р.	
377.	Положення Ради Народних Комісарів «Про дисциплінарні товариські суди», 5 липня 1921 р.	
378.	Звернення Центрального Виконавчого Комітету до всіх селян України, 17 серпня 1921 р.	
379.	Постанова про розробку питань цивільного, матеріального і процесуального права, у зв'язку з новою економічною політикою, 2–16 серпня 1921 р.	
380.	Кодекс законів про працю малолітніх і підлітків, 21 вересня 1921 р.	
381.	Положення Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народних Комісарів «Про народний Комісаріат Юстиції», 5 жовтня 1921 р.	
382.	Декларація про утворення СРСР і Союзний договір, затверджені І Всесоюзним з'їздом Рад, 30 грудня 1922 р.	
383.	Цивільний кодекс УСРР, 1922 р.	

384.	Земельний кодекс УСРР, 1922 р.	
385.	Кодекс законів про працю УСРР, 1922 р.	
386.	Кодекс законів про народну освіту УСРР, 1922 р.	
387.	Кримінальний кодекс УСРР, 1922 р.	
388.	Кримінально-процесуальний кодекс УСРР, 1922 р.	
389.	Декрет Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету та Ради Народних Комісарів УСРР «Про заходи забезпечення рівноправності мов і допомогу розвитку української мови», 1 серпня 1923 р.	
390.	Закон «Про ліси УСРР», 1923 р.	
391.	Цивільно-процесуальний кодекс УСРР, 1924 р.	
392.	Ветеринарний кодекс УСРР, 1925 р.	
393.	Поправно-трудова кодекс УСРР, 1925 р.	
394.	Постанова про судових виконавців, 27 березня 1925 р.	
395.	Постанова про перехід на 3-х ступневу систему управління на Україні, 10 травня 1925 р.	
396.	Постанова про практичні заходи до українізації радянського апарату, 10–21 липня 1925 р.	
397.	Постанова про позбавлення колишніх дідичів, великих землеволодільців і нетрудових орендарів права на землекористування й проживання в господарствах, що належали їм перед установленням на Україні Радянської Влади, 19 серпня 1925 р.	
398.	Постанова про міські й селищні ради робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, 28 жовтня 1925 р.	
399.	Постанова про Постійне Представництво УСРР при Уряді СРСР, 2–8 грудня 1925 р.	
400.	Кодекс законів про сім'ю, опіку, шлюб та акти громадянського стану УСРР, 1926 р.	
401.	Адміністративний кодекс УСРР, 1927 р.	
402.	Цивільний процесуальний кодекс УСРР, 11 вересня 1929 р.	
403.	Устава про судоустрій УСРР, 11 вересня 1929 р.	
404.	Конституція УСРР, 1929 р.	
405.	Постанова ЦВК і РНК СРСР про ліквідацію оренди землі і боротьбу з куркульством, 1 лютого 1930 р.	
406.	Інструкція ЦВК СРСР і РНК СРСР Центральним виконавчим комітетам, РНК союзних та автономних республік, крайовим та обласним виконавчим комітетам про куркульські господарства, 4 лютого 1930 р.	
407.	Постанова про зміну Конституції (основного закону) Української Соціалістичної Радянської Республіки, 10 квітня 1931 р.	
408.	Постанова ЦВК і РНК СРСР «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності», 7 серпня 1932 р.	

409.	Звернення Українського Революційного Комітету «До українських селян», 1932 р.	
410.	Постанова про перенесення столиці Української Соціалістичної Радянської Республіки до м. Києва, 4 лютого 1934 р.	
411.	Конституція УРСР, 1937 р.	
412.	Пакт про ненапад між Німеччиною та СРСР та Таємний протокол до нього, 23 серпня 1939 р.	
413.	Закон «Про включення Західної України до складу УРСР», 1 листопада 1939 р.	
414.	Акт відновлення Української держави, 30 червня 1941 р.	
415.	Відповідь ОУН Бандери на вимогу німців відкликати проголошення державності, 30 червня 1941 р.	
416.	Декларація українського уряду Ярослава Стецька, 3 липня 1941 р.	
417.	Звернення Президії Верховної Ради, Раднаркому УРСР та ЦК КП(б)У «До українського народу», 6 липня 1941 р.	
418.	Постанова про запровадження воєнного стану, 22 червня 1941 р.	
419.	Постанови ДКО СРСР «Про депортацію з Криму у Середню Азію кримських татар», 14 жовтня 1942 р.	
420.	Маніфест Першого з'їзду Народних Комітетів Закарпатської України «Про возз'єднання Закарпатської України з Радянською Україною», 26 листопада 1944 р.	
421.	Офіційна угода між СРСР і Чехословаччиною «Про возз'єднання Закарпатської України з УРСР», 29 червня 1945 р.	
422.	Указ Президії Верховної Ради УРСР «Про утворення Закарпатської області в складі Української РСР», 22 січня 1946 р.	
423.	Рішення Президії Верховної Ради РРФСР «Про передачу Кримської області Українській РСР та про внесення відповідної постанови на затвердження Президії Верховної Ради СРСР», 5 лютого 1954 р.	
424.	Постанова Ради міністрів СРСР «Про зміну порядку державного планування та фінансування господарства союзних республік», 4 травня 1955 р.	
425.	Постанова «Про відновлення Конституції СРСР 1924 р. про віднесення до відання союзних республік законодавства про їх судові, про прийняття цивільного, кримінального та процесуального кодексів», 11 лютого 1957 р.	
426.	Закон Верховної Ради УРСР «Про удосконалення управління промисловістю і будівництвом», 1957 р.	
427.	Закон про порядок відклику депутатів Верховної Ради УРСР, 1959 р.	
428.	Закон про судові УРСР, 30 червня 1960 р.	
429.	Кримінальний кодекс УРСР, 28 грудня 1960 р.	
430.	Кримінально-процесуальний кодекс УРСР, 28 грудня 1960 р.	
431.	Цивільний кодекс УРСР, 18 липня 1963 р.	
432.	Цивільний процесуальний кодекс УРСР, 18 липня 1963 р.	

433.	Кодекс УРСР «Про шлюб та сім'ю», 20 червня 1969 р.	
434.	Земельний кодекс УРСР, 8 липня 1970 р.	
435.	Виправно-трудова кодекс УРСР, 23 грудня 1970 р.	
436.	Кодекс законів про працю УРСР, 10 грудня 1971 р.	
437.	Водний кодекс УРСР, 9 червня 1972 р.	
438.	Закон УРСР «Про судові Української РСР», 5 червня 1981 р.	
439.	Житловий кодекс УРСР, 30 червня 1983 р.	
440.	Кодекс України про адміністративні правопорушення, 7 грудня 1984 р.	
441.	Цивільний кодекс УРСР, 18 липня 1963 р.	
442.	Конституція УСРР, 1978 р.	
443.	Закон УРСР «Про мови в Українській РСР», 28 жовтня 1989 р.	
444.	Декларація про державний суверенітет України, 16 липня 1990 р.	
445.	Земельний кодекс УРСР, 18 грудня 1990 р.	
446.	Закон УРСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», 17 квітня 1991 р.	
ХІІІ. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ (1991–2020 РР.)		
447.	Постанова Верховної Ради Української РСР «Про проголошення незалежності України» та Акт проголошення державної незалежності України, 24 серпня 1991 р.	
448.	Закон України «Про правонаступництво України», 12 вересня 1991 р.	
449.	Постанова Верховної Ради України «Про проведення всеукраїнського референдуму в питанні про проголошення незалежності України» та Звернення Верховної Ради України до народу, 11 жовтня 1991 р.	
450.	Декларація прав національностей, 1 листопада 1991 р.	
451.	Закон України «Про прокуратуру», 5 листопада 1991 р.	
452.	Звернення Верховної Ради України «До парламентів і народів світу», 5 грудня 1991 р.	
453.	Біловезька угода, 8 грудня 1991 р.	
454.	Постанова Президії Верховної Ради України «Про затвердження назви і характерних ознак грошової одиниці України», 10 грудня 1991 р.	
455.	Закон України «Про адвокатуру», 19 грудня 1992 р.	
456.	Заява Верховної Ради України з приводу укладання Україною угоди про співдружність незалежних держав, 20 грудня 1991 р.	
457.	Рішення Ради Глав Держав Співдружності Незалежних Держав про членство Держав Співдружності в ООН та інших міжнародних організаціях, 21 грудня 1991 р.	
458.	Постанова Верховної Ради України «Про Державний прапор України», 28 січня 1992 р.	

459.	Постанова Верховної Ради України «Про День незалежності України», 20 лютого 1992 р.	
460.	Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію судово-правової реформи в Україні», 28 квітня 1992 р.	
461.	Меморандум про порозуміння з питань правонаступництва щодо договорів колишнього Союзу РСР, які представляють взаємний інтерес, 6 червня 1992 р.	
462.	Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями зовнішньої політики України», 2 липня 1993 р.	
463.	Закон України «Про нотаріат», 2 вересня 1993 р.	
464.	Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року, 16 листопада 1994 р.	
465.	Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештський меморандум), 5 грудня 1994 р.	
466.	Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України, 8 червня 1995 р.	
467.	Конституція України, 28 червня 1996 р.	
468.	Господарський процесуальний кодекс, 6 листопада 1991 р.	
469.	Арбітражний процесуальний кодекс України, 6 листопада 1991 р.	
470.	Митний кодекс України, 12 грудня 1991 р.	
471.	Повітряний кодекс України, 4 травня 1993 р.	
472.	Кодекс України про надра, 27 липня 1994 р.	
473.	Угода про партнерство та співробітництво, 10 листопада 1994 р.	
474.	Лісовий кодекс України, 21 січня 1994 р.	
475.	Закон України «Про Автономну Республіку Крим», 17 березня 1995 р.	
476.	Кодекс торговельного мореплавства України, 23 травня 1995 р.	
477.	Водний кодекс України, 6 червня 1995 р.	
478.	Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо заявки України на вступ до Ради Європи, 26 вересня 1995 р.	
479.	Закон України «Про приєднання України до Статуту Ради Європи», 31 жовтня 1995 р.	
480.	Кримінальний кодекс України, 5 квітня 2001 р.	
481.	Закон України «Про судоустрій України», 7 лютого 2002 р.	
482.	Цивільний кодекс України, 16 січня 2003 р.	
483.	Господарський кодекс України, 16 січня 2003 р.	
484.	Закон України «Про державний гімн», 6 березня 2003 р.	
485.	Цивільний процесуальний кодекс України, 18 березня 2004 р.	

486.	Кодекс адміністративного судочинства України, 6 липня 2005 р.	
487.	Закон України «Про Голодомор 1932–1933 років в Україні», 28 листопада 2006 р.	
488.	Закон України «Про судоустрій і статус суддів», 7 липня 2010 р.	
489.	Постанова Верховної Ради України «Про самоусунення Президента України від виконання конституційних повноважень та призначення позачергових виборів Президента України», 22 лютого 2014 р.	
490.	Постанова Верховної Ради України «Про взяття політичної відповідальності за ситуацію в Україні», 22 лютого 2014 р.	
491.	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 21 березня 2014 р.	
492.	Резолюція 68/262. Генеральної Асамблеї ООН від 27 березня 2014 року Територіальна цілісність України.	
493.	Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», 9 квітня 2015 р.	
494.	Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», 2 червня 2016 р.	
495.	Закон України «Про судоустрій і статус суддів», 2 червня 2016 р.	
496.	Закон України «Про Конституційний Суд України», 13 липня 2017 р.	
497.	Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», 25 квітня 2019 р.	

**ПЕРЕЛІК КНИГ-ПАМ'ЯТОК ПРАВА,
ЯКІ ЗДІЙСНИЛИ ЗНАЧНИЙ ВПЛИВ НА ПРОЦЕСИ
СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ
ДЕРЖАВНОСТІ**

№ п/п	Книга-пам'ятка	Відмітка
I. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА У ПЕРІОД ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО (XIV–XVI СТ.)		
498.	Судебник Казимира, 1468 р.	
499.	Уставні грамоти Київській землі, 1507, 1529 рр.	
500.	Уставні грамоти Волинській землі, 1501, 1508, 1547 рр.	
501.	Литовський статут, 1529 р.	
502.	Литовський статут, 1566 р.	
503.	Литовський статут, 1588 р.	
504.	Прохання Волинської та Київської землі на Вальні сейми	
505.	Документи Коріатовичів про загальні принципи судочинства	
506.	Збірник актів Волинського сейму	
II. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА У ПЕРІОД ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ ПОЛЬСЬКОГО КОРОЛІВСТВА (XIV–XVI СТ.)		
507.	Грамоти князя Владислава Опольського, 1373–1376 рр.	
508.	Кошицький привілей, 1374 р.	
509.	Берестейський привілей, 1425 р.	
510.	Єдлиньський привілей, 1430 р.	
511.	Пйотрковський статут, 1496 р.	
512.	Мельницький привілей, 1501 р.	
513.	Статут Ласького, 1506 р.	
514.	Коректура Ташицького, 1532 р.	

III. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА У ПЕРІОД ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (XVI–XVIII СТ.)		
515.	Акт Люблінської унії, 1569 р.	
516.	Привілеї приєднання Волинської землі та Київського князівства до Польського королівства, 1569 р.	
517.	Уставні грамоти, привілеї Волинській землі та Київському князівству	
518.	Генрикові артикули, 1573 р.	
519.	Варшавська генеральна конфедерація, 1573 р.	
520.	Поборовий універсал, 1590 р.	
521.	«Postępek prawa skrosonu» (авторства Яна Свошовського, вихідця з Руського воєводства), 1611 р.	
522.	Конституції до організації Луцького та Коронного трибуналів, Радомського скарбового трибуналу та судочинства	
523.	Універсал Сигізмунда III до жителів Волинської землі. Статті запропоновані сенаторами і лицарством і затверджені королем для устрою та заспокоєння держави, 4 вересня 1606 р.	
524.	Диплом на права, надані Руському народу Польським королем Яном Казимиром і Варшавським сеймом, на підставі Зборівського договору, 12 січня 1650 р.	
525.	Пам'ятки реєстрового козацтва: сеймові конституції, ордонації, королівські універсали, гетьманські артикули, універсали, провідні листи	
IV. ПАМ'ЯТКИ МІСЬКОГО ПРАВА ПЕРІОДУ ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО, ПОЛЬСЬКОГО КОРОЛІВСТВА ТА РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (XIV – КІНЕЦЬ XVIII СТ.)		
526.	Бартоломей Гроїцький «Порядок судів і міських справ магдебурзького права», 1556 р.	
527.	Бартоломей Гроїцький «Артикули магдебурзького права», 1559 р.	
528.	Бартоломей Гроїцький «Оборона вдов і сиріт»	
529.	Павло Щербич «Speculum Saxonium, або право саксонське і магдебурзьке», 1581 р.	
530.	Павло Щербич «Ius Municipale, тобто міське магдебурзьке право» 1581 р.	
531.	Павло Кушевич «Хелмінського права ... п'ять книг для загального пожитку», 1623 р.	
532.	Привілеї міст	
533.	Збірник актів застосування магдебурзького права на українських землях	

V. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА ПЕРІОДУ ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ АВСТРІЇ, АВСТРО-УГОРЩИНИ, УГОРЩИНИ ТА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (XVIII – ПОЧ. XX СТ.)	
534.	Патент Марії Терезії «Про «ревіндикацію» Галичини», 1772 р.
535.	«Інструкція у справі перейняття влади», 1772 р.
536.	«Вивід прав королівства Угорщини до Малої або Червоної Русі і Поділля та Чехії до князівств Освенцім і Затор», 1772 р.
537.	Декрет імператора про скасування в Галичині польських державних установ, 1772 р.
538.	Акти про приєднання Буковини до Австрійської імперії, 1774 р.
539.	Кодекс вексельного права, 1763 р. (набув чинності 1775 р.)
540.	Патент про скасування інституту польських шляхетських сеймиків та створення Галицького станового сейму, 1775 р.
541.	Терезіанська ордонація, 1775, 1782, 1817 рр.
542.	Патент імператора Йосифа II «Про селянську реформу», 1782 р.
543.	Патент імператора Йосифа II «Про визнання галицької шляхти», 1782 р.
544.	Патент імператора Йосифа II «Про об'єднання земель», 1786 р.
545.	Декрет імператора Йосифа II «Про піднесення міст Галичини і Володимирії», 1783 р.
546.	Міська ординація імператора Йосифа II, 1783 р. та патент про поширення її дії на м. Львів, 1786 р.
547.	Акт про приєднання Буковини до Галичини, 1786 р.
548.	Йозефінський цивільний кодекс (I частина цивільного кодексу), 1786 р.
549.	Терезіанський кодекс (II та III частини), 1787 р. (набув чинності в Галичині 1 травня 1787 р.)
550.	Австрійський цивільний кодекс, або Цивільний кодекс Галичини, 1797 р.
551.	Австрійський кримінальний кодекс, 1803 р.
552.	Шенбурнський трактат про передання Західної Галичини Варшавському герцогству, 1809 р.
553.	Цивільний кодекс Австрії, 1811 р. (у руському перекладі 1869 р. К. Кміцкевича)
554.	Віденський мирний договір між Австрією і Францією 1815 р. Пункти про повернення Західної Галичини Австрії
555.	Патент імператора про Станову конституцію, 1817 р.
556.	Закон про відміну селянських феодальних повинностей в Галичині, 1848 р.
557.	Акт про визнання Буковини коронним герцогством, 1849 р.

558.	Закон про створення торгових палат, 18 березня 1850 р.
559.	Австрійський кримінальний кодекс, 1852 р.
560.	Австрійські кримінально-процесуальні кодекси, 1853 і 1873 рр.
561.	Австрійський цивільний процесуальний кодекс, 1895 р.
562.	Маніфест Української Народної Ради в Ясіню за з'єднання з Україною, 8 листопада 1918 р.
563.	Закон Угорської Республіки «Про автономію русинського народу, який мешкає на території Угорщини», 21 грудня 1918 р.
564.	Рішення Української Народної Ради в Ясіню «Про проголошення Гуцульської республіки та її керівництво», 8 січня 1919 р.
565.	Резолюція Всенародного конгресу угорських русинів у Хусті, 21 січня 1919 р.
566.	Меморандум про правове положення південнокарпатських русинів, яких територія творить частину території Чехо-Словацької держави, 17 травня 1919 р.
567.	Положення Сен-Жерменського мирного договору, що стосуються правового визначення території русинів на південь від Карпат, 10 вересня 1919 р.
568.	Положення Конституції Чехословацької Республіки, прийнятої про Закарпаття, 29 лютого 1920 р.
VI. ПАМ'ЯТКИ ПРАВА У ПЕРІОД ПЕРЕБУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ (XVIII – ПОЧ. XX СТ.)	
569.	Указ Сенату п. 3 «Про заснування Київської губернії», 18 грудня 1708 р.
570.	Маніфест «Про знищення Запорозької Січі та приєднання її до Новоросійської губернії», 3 серпня 1775 р.
571.	Указ Сенату «Про заснування Київського намісництва», 16 вересня 1781 р. та «Про заснування Чернігівського намісництва», 16 вересня 1781 р.
572.	Указ Сенату «Про заснування Катеринославської губернії», 30 березня 1783 р.
573.	Указ «Про прийняття присяги від жителів областей знову приєднаних до Росії від Польщі при останньому її поділі; про устрій їх на підставі Установлення про губернії та встановлення митниць», 1 травня 1795 р.
574.	Указ Сенату «Про заснування Волинської та Подільської губерній», 5 липня 1795 р.
575.	Указ Сенату «Про відновлення в Малоросії правління і судочинства відповідно до місцевих прав і попередніх обрядів», 30 листопада 1796 р.
576.	Доповідь Сенату «Про призначення кордонів губерніям: Новоросійській, Київській, Мінській, Волинській, Подільській і Малоросійській та про поділ їх на повіти», 29 серпня 1797 р.

577.	Указ Сенату «Про вибір чиновників та урядників у губерніях: Малоросійській, Литовській, Мінській, Волинській, Подільській, Київській і Білоруській по місцевим правам», 17 квітня 1801 р.	
578.	Указ Сенату «Про відновлення 5 губерній», 9 вересня 1801 р.	
579.	Указ Сенату «Про розподіл Новоросійської губернії на три губернії: на Миколаївську, Катеринославську і Таврійську», 8 жовтня 1802 р.	
580.	Зібрання Малоросійських прав, 1807 р.	
581.	Положення Комітету Міністрів «Про заміну Магдебурзького права Литовським статутом і загальними російськими законами», 3 лютого 1831 р.	
582.	Указ Сенату «Про попередні малоросійські чини, які дають право на дійсне чи спадкове дворянство», 20 березня 1835 р.	
583.	Звід місцевих законів для Західних губерній, 1837 р.	
584.	Маніфест про звільнення селян та Положення про селян, 19 лютого 1861 р.	
585.	Циркуляр міністра внутрішніх справ Російської імперії П. Валуєва про заборону української мови, 1863 р.	
586.	Установлення судових установ, 1864 р.	
587.	Статут кримінального судочинства, 1864 р.	
588.	Статут цивільного судочинства, 1864 р.	
589.	Указ «Про заборону українського письменства», 1876 р.	
590.	Основні державні закони, 1906 р.	

ПЕРЕЛІК КНИГ-ПАМ'ЯТОК «РЕЛІКВІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА»

№ п/п	Книга-пам'ятка	Відмітка
1.	Руська Правда, поч. XI ст.	
2.	Київська Кормча, XV ст.	
3.	«Пакти й Конституції законів та вольностей Війська Запорозького», 1710 р.	
4.	Гетьманські універсали, др. пол. XVII – XVIII ст.	
5.	«Процес короткий наказний, виданий при резиденції гетьманській», 1734 р.	
6.	Права, за якими судиться малоросійський народ, 1743 р.	
7.	Четвертий універсал Центральної Ради УНР, 1918 р.	
8.	Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вольності УНР), 1918 р.	
9.	Універсал Директорії Української Народної Республіки про злуку ЗУНР і УНР від 22 січня 1919 р.	
10.	Акт проголошення державної незалежності України, 1991 р. та Конституція України, 1996 р.	

Національний проект «Скарбниця пам'яток українського права» передбачає видання 648 пам'яток українського права від витоків української державності (IX ст.) до етапу відновлення незалежності та державної самостійності України (поч. XXI ст.), у тому числі пам'яток, які здійснили значний вплив на процеси становлення та розвитку української державності.

Кожна пам'ятка буде видана окремою книгою з науковим коментарем.

Оскільки окремі пам'ятки (рішення громадських судів, документи козацького звичаєвого права, акти органів місцевого самоврядування, універсали гетьманів) подані у збірках, а не кожна окремо, тому загальна кількість книг становить 590.

Виконавець проекту

ТОВ «Юридичне видавництво «Право України»

Відповідальний секретар проекту

Ольга Серeda

моб. тел: +38050 19 707 52

e-mail: sereda_olha@ukr.net

Поштова адреса:

вул. Багговутівська, 17–21, м. Київ, 04107, Україна

Вебсайт: <http://www.pravoua.com.ua>

Контактний тел.: +38044 537 51 10

- з питань участі та підтримки проекту:
e-mail: editor.pravoua@gmail.com
- для зауважень і пропозицій:
e-mail: skarb_pravo@ukr.net